

KAUPUNKI-MAASEUTU-TEEMARYHMÄN TAPAAMINEN

Aika: 30.9.2010, klo 10.00 - 15.30.

Paikka: Hotelli Scandic, Tampere

OSALLISTUJAT		
	Nimi	Organisaatio
1	Rasimus, Ilari	Aluearkkitehti, Urjalan ja Vesilahden kunnat
2	Palmolahti, Eeva	Maaseutus suunnittelija, Tampereen kaupunki
3	Kurunmäki, Kimmo	Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
4	Uusivuori, Marja	Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
5	Jakonen, Pirkko-Leena	Kaavoitusinsinööri, Lahden seutu
6	Mäntymäki, Sami	Kehittämissuunnittelija, Seinäjoen kaupunki
7	Antikainen, Mari	Development Manager, Prizztech Ltd
8	Joensuu-Partanen, Jenni	Yleiskaavasuunnittelija, Kangasalan kunta
9	Korkiakoski, Pauli	Kaupunkiseutus suunnittelija, Kotkan-Haminan seutu
10	Hannonen, Markku	Kotkan-Haminan seutu
11	Ahponen, Marjut	Vs. toimistoarkkitehti, Pirkkalan kunta
12	Mytkäniemi, Marja-Liisa	Aluearkkitehti, Pälkäne
13	Valkama, Päivi	Oriveden kaupunki
14	Viljanen, Asko	Tekninen johtaja, Mikkelin seutu/Hirvensalmen kunta
15	Nurminen, Päivi	Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
16	Djupsjöbacka, Hanna	Kaavasuunnittelija, Ylöjärven kaupunki
17	Ingelin, Soili	Pirkanmaan ELY-keskus
18	Takalo, Hilikka	Kaavainsinööri, Tampereen kaupunki
19	Sortti, Sirkka	Mänttä-Vilppulan kaupunki
20	Lahti, Pekka	VTT

Kuntayhteistyö-teemaryhmän tapaamisessa tehtiin katsaus MAL-verkoston ajankohtaisiin asioihin, kuultiin alueilla käynnissä olevista prosesseista, lisäksi useimmat kertoivat jonkin onnistumisen tai hyvän käytännön, johon olivat työssään törmänneet. Asiantuntijapuheenvuoron otsikolla "Ekotehokkuus ja yhdyskuntarakenteen kustannukset" piti Pekka Lahti VTT:ltä. Puheenvuoro tulee myöhemmin katsottavaksi MAL-verkoston nettisivuille. Merkittävä osa päivän ohjelmasta muodostui työpajatyöskentelystä. Seuraavassa kooste teematapaamisesta.

HUOM! Huomioithan, että kiinnostus vyöhyketarkasteluhankkeeseen osallistumiseksi tulee toimittaa koordinaatiolle maanantaihin pe 22.10. 2010 mennessä (ks. muistion lopusta kohta ”teemaryhmän tuleva toiminta”).

ALUEILLA AJANKOHTAISTA & ONNISTUMISEN JA HYVÄT KÄYTÄNNÖT JAKOON

<p>seutukunta / sen tietty osa YLÄ-PIRKANMAA / MÄNTTÄ-VILPPULA</p>
<p>käynnissä -Kehityskuvatyö, jonka taustalla kuntaliitos   > teollisuusperustainen + maaseutumainen kunta yhteen > nyt haetaan yhteistä maankäyttöä näkökulmaa, tavoitteena kahden kunnan rakenteiden yhdistäminen -Kehityskuvatyön selvitykset / Air-lx: rakennemalli-vaihtoehdot esitellään kuntalaisille tulevaisuuspäivässä 2010 lopussa -Kehitteillä osallistumisprosessi > kuntalaistyöryhmät; tätä prosessia jatketaan ja kytketään kehittämiskuvatyöhön > tavoitteena sitouttaminen</p>
<p>onnistuminen -kehityskuvatyön aikaansaaminen (kuntaliitos edesauttanut)</p>
<p>seutukunta / sen tietty osa KAAKKOIS-PIRKANMAA</p>
<p>käynnissä -strategisen suunnittelun vahvistaminen maaseutumaisilla alueilla -kehityskuva-prosessi alussa</p>
<p>hyvä käytäntö -erilaisissa työryhmissä toiminnalliset menetelmät, jotta työryhmien toiminta saadaan käyntiin -eläytymismenetelmä (ks. liite 1 muistion lopussa)</p>
<p>seutukunta / sen tietty osa TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU / ORIVESI</p>
<p>käynnissä -kaupunkiseudun rakennemallin toteuttamisohjelma ajankohtaista -Orivedellä käynnissä kaikkien rantojen yleiskaavoitus (taustalla mm. mm. Oriveden ja Längelmäen osakuntaliitos), Ympäristösuunnittelu oy Pirkanmaa konsulttina. Osana tätä kylien kehittäminen – 7 kyläaluetta kytketty mukaan rantojen yleiskaavoitusprosessiin, oikeusvaikutteinen kaava myös kyläalueille. Käynnissä erilaisia inventointeja -kyläalueiden suunnittelun käynnistäminen syksyn 2010 aikana yhdessä kyläläisten kanssa</p>
<p>onnistuminen -alueella matala kynnyks ottaa yhteyttä kaavoittajaan, vuoropuhelu sujuu</p>
<p>seutukunta / sen tietty osa TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU / VESILAHTI; ETELÄ-PIRKANMAA / URJALA</p>
<p>käynnissä -Vesilahti maaseutumainen, kaupunkiseudun kasvu todellinen haaste; hyvä maankäytön suunnittelun kokonaisuus: kyseessä kolmen taajaman kunta. -Koskenkylän taajama + sitä ympäröivä maaseutualue; osayleiskaava, mm. vyöhykeajattelu. Kaavan vireilletulo päätetty, selvitykset aloitettu / tilattu. -Tulossa kuntakehityskuvaa tarkentava kehityskuva -Urkala osa Etelä-Pirkanmaata, käynnistetty selvitys työpaikka-tonttivaranto sekä virkistysalueiden nykytilanne (omana työnä) > pohjana mahd. seudun rakennemallille</p>
<p>hyvä käytäntö -Lempäälä-Tre / Anniston asemakaava; käytännön kaavoitustyö vuorovaikutteisena; vakiintuneiden diskurssien avaaminen alueen historiaa ja kulttuuria vasten, ristiriitaiset mielipiteet selkenevät (kaupunkiseudun kasvu, maanomistus, jne)</p>

<p>seutukunta / sen tietty osa TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU / YLÖJÄRVI</p>
<p>käynnissä -kaksi kaavaa käynnissä -seudulliset haja-asumisen periaatteet (mitoitus) - odotetaan kovasti, jotta päästään etenemään omassa kunnassa -kaupunkiseudun rakennemalli hyväksytty, noudatetaan, yleiskaavoitus käynnissä, nojaa lähiliikenteeseen -keskustan osayleiskaavan uudistaminen-kilpailukin käynnissä</p>
<p>seutukunta / sen tietty osa TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU / PIRKKALA</p>
<p>käynnissä -kunnan yleiskaavoitus -Treen rakennemallin tostu -maapoliittinen ohjelma -kulttuuriympäristöohjelma -lentokenttä-yritys-työpaikka-asemakaavoitus -yleiskaavoitusta hidastaa maakunnalliset hankkeet (ratahanke, moottoritien oikaisu, jne) -vesihuollon toiminta-alueiden määrittely</p>
<p>hyvä käytäntö -hyvä liikenneturvallisuus: 70-luvulla oli hyvin turvaton, laadittiin suunnitelma, nyt yksi Suomen liikenneturvallisimmista kunnista -asemakaavojen valmisteluvaiheessa tekninen puoli laskee kustannukset (kaavatalous), jotka voidaan siirtää rakennuskustannuksiin ym (tuotot ja kunnossapito ei huomioituna)</p>
<p>seutukunta / sen tietty osa TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU / TAMPERE</p>
<p>-kaupungin laaja maaseutumainen alue vt 9 pohjoispuolella; Aitolahti-Teisko; useampiakin osayleiskaavoja käynnissä; hajarakentamisessa periaatteena tietty mitoituslaskenta; poikkeusluvin ja suunnittelutarveharkinnoin toteutettu rakentamista -ajatus vyöhyketarkasteluista -tulossa myös Nurmi-Sorilan + Tarastenjärven kaavoitus -Tampereen maaseutuohjelman teko hyvä projekti; valmistunee vuoden loppuun mennessä; asuminen, työm, ryhdistäytyminen, yhteisöllisyys ja vaikuttaminen; kirjattuna 60 toimenpidettä luonnokseen - maaseutu pitäisi ottaa maaseutuna ja hyväksyä tietyt tekijät ja piirteet; tuo monimuotoisuutta kaupunkiseudullekin, sosiaaliset rakenteet pitäisi pystyä säilyttämään, kasvupaineita on</p>
<p>seutukunta / sen tietty osa TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU / KANGASALA</p>
<p>käynnissä -kasvupaineet haja-alueelle; pyritty hillitsemään yleiskaavoilla, pitkiä prosesseja -kaikki haja-alueet käytännössä yleiskaavoituksen piirissä -paineet vakituisen asumisen myöntämiseen rannoille -hajarakentamisen mitoitus odottaa seudullisia pelisääntöjä (tekeillä)</p>
<p>seutukunta / sen tietty osa PIRKANMAAN ELY</p>
<p>käynnissä -ilmastonmuutoksen hillintä, hajarakentamisen hallinta -mukana kaava- ym hankkeissa</p>
<p>seutukunta / sen tietty osa KOTKA-HAMINAN SEUTU</p>
<p>käynnissä -strategisen yleiskaavan pohjalla kehityskuva, käynnissä kaksivaiheinen työ -kehityskuvan laatiminen käynnistetty hankkeella (kaupunkiseutusunnittelija) -seudulliset työryhmät käynnistyvät lokakuun alussa; kolmivaiheinen työ: 1) tulevaisuuden haasteet, 2) konkreettinen yhteensovittaminen, 3) toteuttamisen edellytykset ja vaikutukset -tavoitteena vuorovaikutuksen synnyttäminen eri toimijoiden kesken; aito yhteensovittaminen</p>
<p>Kysymys työpajalle</p>

Mitä seutusuunnittelu tarjoaa maaseutukunnille?
---

seutukunta / sen tietty osa PORIN SEUTU
--

käynnissä

-rakennemallityötä tehty noin 1,5 vuotta: ensin rakennemallia ei haluttu tehdä, sitten päätettiin tehdä, sitten asia seiso, sitten käynnistettiin rakennemallityö -lähtökohtana ihmisten arki; neljä kokonaisuutta: tuottaminen, oleminen, latautuminen ja liike > näistä haettu käytännön toimenpiteet jotka viety kartalle -mm. nuorten osallistuminen toimintaan, eduskunnan tulevaisuustyöpaja -perusajatus kasvussa -neljä kuntaa tehnyt yhteisen yleiskaavoituksen kilpailituksen > tavoitteena yhdenmukainen materiaali ja kuntien yhtymäpintojen huomioonottaminen
--

seutukunta / sen tietty osa SEINÄJOEN KAUPUNKISEUTU
--

käynnissä

-rakennemallityö ollut käynnissä noin 3 v -alusta asti konkreettisia asioita > jarrutus > esitelty päättäjille joulukuussa 2009 -prosessi noussut tärkeämmäksi, yhteistyö ja keskusteluyhteys ovat hyvä tulos -valmista / hyväksyttyä ei vielä ole -valmistelussa kaupunkiseudun strategia, jossa myös mal-asioita kirjattuna -tulossa tulevaisuusfoorumi päättäjille lokakuussa
---

hyvä käytäntö

-maatalouden ja elintarviketeollisuuden kehittymistä tukeva maankäyttö-selvitys (selvitys, joka yhteydessä rakennemalliin), ideana kasvun ja elinkeinojen turvaaminen
---

seutukunta / sen tietty osa LAHDEN SEUTU
---

käynnissä

-Lahden seudulla rakennemallityötä tehty 70-luvulta asti, maakuntakaava käytännössä melkein sama kuin rakennemalli, näiden pitäisi olla tällä seudulla kytketty keskenään hyvin voimakkaasti -paikkatietoyhteistyötä -Uusi kunta-hanke -Henna-hanke, suunnittelu 20 000 asukkaalle, perustuu oikorataan, yleiskaavatyö, kunnan kokoon nähden mammuttimainen; seurattu Vuoreksen prosessia: samoja perusajatuksia
---

hyvä käytäntö

-kyseenalaistaminen -konsultteja käytetään kokonaisissa kaavatöissä aika vähän, tuntitöissä kyllä, kaavoista omana työnä iso osa
---

seutukunta / sen tietty osa MIKKELIN SEUTU
---

käynnissä

-rakennemallityötä tehty yhdessä liikennejärjestelmätöiden kanssa, rakennemallityön kanssa yhtä aikaa
---

**”EKOTEHOKKUUS JA YHDYSKUNTARAKENTEN KUSTANNUKSET”
ASiantuntijapuheenvuoro / PEKKA LAHTI, VTT.**

Videoitu puheenvuoro sekä esityksen powerpoint saatavana MAL-verkoston extranetistä lokakuun loppuun mennessä.

Alla lyhyet muistiinpanot Lahden puheenvuorosta.

Pekka Lahti, VTT

-ekotehokkuus = elämänlaatu suhteessa ymp.haittoihin, luonnonvarojen käyttöön ja kustannuksiin;
"vähemmällä enemmän pienemmin haitoin"

-miten saada rajoitukset ja määräykset pakkopullasta tavoitelluiksi ominaisuuksiksi? välttämättömyydestä hyve.
→ energia- ja päästörajoituksesta kilpailuetu yrityksille. asukkaille palkkio investointiavustusten, verovähennysten kautta jne.

-Kestävän yhdyskunnan kova ydin on ekotehokas yhdyskunta, jonka ytimenä ovat energiatehokas yhdyskunta ja vähäpäästöinen yhdyskunta. Nettona pieni jalanjälki.
Energiankäytön kasvu ei ole välttämätön ehto kansantuotteen kasvulle (todistettu jo tutkimuksinkin).

-Ekotehokkuuden toteuttamiseksi tunnettava yhdyskunnan energian- ja aineenvaihto

-yhdyskuntarakenne: Rakennukset (asuin, toimitilat), Perusrakenne (aluerakenne = yhdyskuntarakenteet + eri yhdyskuntien väliset verkosto).

-Panosten/kuntannusten määräytyminen tapahtuu paljon aikaisemmin kuin kustannusten realisoituminen. Energiatehokkuus tuonut paljon lakeja, asetuksia muita normeja, jotka painottavat kustannusten määräysten vaihetta. Esimerkki Arabianrannan kustannuksista/tuotoista: kaupunki pääsee voitolle 48 vuoden päästä.

-urbaani-pientalo: yhteen kytketyt ok-talot, kerrospientalot, hybridiasunnot.

- asumisväljyys
- eheyttäminen ja tiivistäminen
- kaupunkipientaloja
- lämmitysenergiateknologia
- sähkönkulutus
- matkat töihin ja palveluihin
- asuinympäristön kokonaisekotehokkuuden heikkeneminen
- Kioton sopimuksen toteutuminen ei mahdollista ilman voimakkaita keinoja

-Metka-projekti: vaihtoehtoiset aluerakenteen mallit pääkaupunkiseudulle, ekotehokkuusnäkökulma
-Uusi YM-julkaisu: 34 seutua, käytössä Syken ykr-aineisto. Julkaisun tiedot ja latausosoite:

Lahti, P. & P. Moilanen (2010). Kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenne ja kasvihuonekaasupäästöt. Kehitysvertailuja 2005-2050. Suomen ympäristö 12/2010, Rakennettu ympäristö, Ympäristöministeriö.
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=366496&lan=fi>

VYÖHYKE-TYÖPAJA

Työpajassa teematapaamisen osallistujat jaettiin neljään ryhmään, jotka tekivät kaikki samat kaksi tehtävää. Tehtävien tarkoituksena oli löytää niitä ominaisuuksia, jotka ovat käyttäjän kannalta tärkeitä kehitettävässä työkalussa.

TEHTÄVÄ 1. TYÖKALUN OMINAISUUDET**Tehtävänanto:**

ryhmä pohtii seuraavia asioita:

-millaista tietoa tai materiaalia työkalun avulla saadaan (numeroita, kartta-aineistoa, jotain muuta > mittakaava, tarkkuusaste, tms)?

-miten se kaavoittajan/suunnittelijan/muun käyttäjän kannalta toimii (yhteys muihin tietojärjestelmiin, osaamisvaatimukset, tms; miten käyttäjä ja käytön helppous parhaiten huomioidaan)?

-miten lopputuotoksen käyttäjä huomioidaan siinä, millaista tietoa tai materiaalia työkalun avulla saadaan?
(Toisin sanoen: mitä sellaisia ominaisuuksia työkalussa on, jotta sen avulla saadut lopputuotokset tukevat

päätöksentekoa eri yhteyksissä?)
<p>ryhmä 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> -kartta on lopputuote, perustuu numeraaliseen aineistoon, yleiskaavatarkkuus -parhaimmillaan paikkatietojärjestelmä -sijainti + ominaisuustiedot, helppolukuisuus
<p>ryhmä 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> -työkalun avulla saadaan kartta tai yksinkertaistettu kaavio, joka pohjautuu ykr-aineistoon, tutkijan perusteltuun näkemykseen ja suunnittelun ohjaustarpeeseen -tarkkuus tarkoituksenmukainen, esim. 1:100 000, jos vyöhykkeitä on vähän, esim. 1:200 000 -suunnittelijan kannalta avoin ruututieto voi olla parempi kuin valmiiksi rajattu -vertailukelpoisuus valtakunnassa olisi eduksi!
<p>ryhmä 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> -vyöhykkeiden kriteerien tulee olla selkeästi esitetty -herkkyystarkastelu parametrien muutokselle; vaikuttaako paljon vyöhykkeisiin jos parametreja muutetaan (voisi toimia "liukusäätimellä") -paikkatietoaineistoa, jonka avulla kaavoittaja saa helposti perustietoa valmistelun pohjaksi -järjestelmän tulisi olla netissä, josta myös asiakas voisi katsoa eri rakennuspaikkojen kokonaisedullisuutta
<p>ryhmä 4.</p> <ul style="list-style-type: none"> -kartta-aineisto on ehkä havainnollisin esitystapa, ongelmana on rajaukset (esitystarkkuus tulee miettiä tarkkaan) -tulisi olla käytettävissä yhteisestä paikkatietoaineistosta -onko ajatus luoda jotain jatkuvasti uutta? => edellyttää joustavuutta -tuloksen pitäisi olla riittävän monipuolinen, jotta se antaisi luotettavan päätöksentekovälineen ja myös vastuuttaisi päättäjän

TEHTÄVÄ 2. VYÖHYKEOMINAISUUDET
<p>Tehtävänanto: Edullisuusvyöhykkeet/kustannusvyöhykkeet – näkökulma: Mitä tekijöitä vyöhykkeen muodostamisessa käytetään? Miten alueen ominaispiirteet tulevat huomioiduiksi? Miten vyöhyketarkastelussa huomioidaan kaavoittajan tai suunnittelijan / päätöksentekijän / asukkaan / yrittäjän kannalta tärkeät näkökulmat?</p>
<p>ryhmä 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> -käytetäänkö vyöhykkeitä a) osoittamaan tosiasioita rakentajalle) b) suunnittelussa (huom. perusrakennusoikeus ongelma)? c) muuhun? -olisivatko ympäristövaikutukset (päästöt) myös kustannuksia? -infra <ul style="list-style-type: none"> -onko oleva infra johon voi liittyä -syntykö painetta rakentamiseen -ylläpitokustannukset   -palvelut <ul style="list-style-type: none"> -etäisyydet: päivähoitoon, kouluun, terveydenhuoltoon, sosiaali- ja kulttuuripalveluihin -kuljetustarve: onko olevaa palvelua, jota voi hyödyntää, etäisyydet joukkoliikenteeseen, palvelutaso -palveluiden katvealueet = liian pitkä matka -kartalla voisi näyttää puuttuvat palvelut   -arki <ul style="list-style-type: none"> -asumisen kustannukset, hintakehityspotentiaali -liikkumiskustannukset – etäisyys joukkoliikenteeseen, jonka reitillä tärkeimmät palvelut + riski työmatkojen verotusmuutoksista -matka+ajat kuntakeskukseen ja palveluihin henkilöautolla / joukkoliikenteellä -päästömaksut -etäisyys muuhun asutukseen

ryhmä 2.

- eri tekijöitä vaikea irrottaa toisistaan
- edullisuusvyöhykkeissä mukana myös (?)
  - olemassa oleva asutus + palvelut
  - liikenneyhteydet
  - luonnon- ja maisema-arvot
  - vesihuolto
- kylä- / maaseutualueiden oyk
- mitä tapahtuu jatkossa? vahva kylätoiminta / autioituva seutu
- onko lähtötilanne nykyisyys vai esim. ympäristöasioiden kannalta monesti parempi hajautunut palvelurakenne
  - olennaista kun vyöhykkeitä lähdetään muodostamaan, koska vauhdittavat kehitystä entisestään
- riittävän kattavat vyöhykkeet vähentävät maanomistusolojen merkitystä
- kunnallistekniikka / kunta
- kiinteistökohtainen vesihuolto / asukas
- päästöt!

ryhmä 3.

- etäisyydet
  - lähipalveluista
  - isommasta keskuksesta
  - joukkoliikennepysäkeistä
  - vedestä ja viemäristä
  - olemassa oleva asutus
- rakennettavuus
- naapurien määrä (kävelyetäisyys)
- >suunnittelijan/päätöksentekijän/asukkaan/yrittäjän näkökulma huomioidaan erikseen
- tavoitteena kylien säilyttäminen nauhamaisuuden sijaan
- yleiskaavan pohjaksi vyöhyketarkastelu on mielekäs
- yksittäisiä päätöksiä varten käyttökelpoisempaa olisi pistetieto (mahdollistaa tapauskohtaisen tarkastelun; ts. millaisia ominaisuuksia / kuinka eri asiat toteutuvat valitussa pisteessä)

ryhmä 4.

- etäisyys koulusta (esim. 3 ja 5 km) ha vakinaisista koulukuljetusreiteistä, etäisyys yleisestä tiestä
- >toiveet ja kunnan antamat mahdollisuudet eivät käy yksiin esim. kevyen liikenteen väylät, katuvalot, virkistysmahdollisuudet
- vesihuoltokysymykset
- vanhusten palvelut
- päivitettävä vyöhykemalli
- joukkoliikenteen mahdollisuus
- rakennetaanko kustannustehokkaasti?
- koulujen ja päiväkotien "vastaanottoikyky" > voiko alueelle osoittaa rakentamista jos esim. koulu ei "vedä enempää"

TEEMARYHMÄN TULEVA TOIMINTA

- Koordinaatio käy hankeneuvotteluja ja laatii tarkempaa hankesuunnitelmaa.
- Hankesuunnitelma toimitetaan syksyn aikana kommentoitavaksi niille alueille, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa vyöhyketarkasteluihin.
- Vyöhyke-hanke käynnistyy vuoden 2011 alussa ja jatkuu 2012 loppuun.
- alueet ilmoittavat mahdollisen kiinnostuksensa vyöhyketarkasteluihin 22.10.mennessä.
- Seuraava tapaaminen maaliskuussa 2011. Tarkempi ajankohta ja paikka ilmoitetaan myöhemmin. Tilaisuuteen pyritään hankkimaan puhuja/puhujia aiheeseen liittyvistä caseista.

LIITE 1.

**ELÄYTYMISMENETELMÄ
(ROLE-PLAY METHOD)****Tulevaisuuden menetelmä**

- Eläytymismenetelmää ja kehyskertomuksia käytetään mm.
  - Yrityksissä (strategiat, innovaatiot, päätöksenteko jne)
  - Tulevaisuuden tutkimuksessa
- Menetelmällä etsitään mahdollisia tulevaisuudenkuvia (uhkakuvat / tavoiteltavat tilanteet) sekä syy- ja seuraussuhteita
- Ei anna oikeita tai vääriä vastauksia, vaan auttaa etsimään kehittämisen keinoja ja karikkoja

Ryhmätyöt (esimerkki ryhmälle kehyskertomuksen kanssa jaetuista ohjeista)

- Tehtävänä on kertoa mitä on tapahtunut ja miten saamassanne tekstissä (kehyskertomuksessa) kuvattuun tilanteeseen on tultu
- Keskustelkaa ryhmässä, pohtikaa syitä ja seurauksia ja eri tekijöitä
- Jatkaa niiden pohjalta kertomusta saamanne tekstin perään. Tekstimuoto on vapaa

Aiheesta lisää:

- Brown, K.M. (1994). Using role play to integrate ethics into the business curriculum a financial management example. *Journal of Business Ethics*, Vol. 13, No. 2, 1994.
- Eden, H., Scharff, E. & E. Hornecker (2002). Multilevel design and role play: experiences in assessing support for neighborhood participation in design. *Proceedings of the 4th conference on Designing interactive systems*. Pages: 387 – 392.
- Eskola, Jari (1997). Eläytymismenetelmäopas. Tampereen yliopisto, Tampere.
- Eskola, Jari (1998). Eläytymismenetelmä sosiaalitutkimuksen tiedonhankintamenetelmänä. TAJU, Tampere.
- *Story guide: building bridges using narrative techniques. Using stories to share understanding about directions in development cooperation. Saatavana:*
<http://www.eldis.org/assets/docs/34942.html>
- Vanwynsberghe, R., Moore, J., Tansey, J. & J. Carmichael (2003). Towards Community
- Engagement: Six Steps to Expert Learning for Future Scenario Development. *Futures*, Vol. 35, 2003.
- Ylinen, M. (1999). Eläytymismenetelmä tulevaisuuden tutkimisessa. Saatavana:
<http://www.uta.fi/laitokset/hoito/wwwoppimateriaali/luku5i.html>

Kooste: Marja Uusivuori (marja.uusivuori@tampereenseutu.fi) 12.10.2010.